

[Rimstad.]

de øvrige nordiske lande er sammensat, hvilket fremgår af den danske udvalgsbetænkning:

I Island en professor og en højesteretsdommer.

I Norge 2 professorer, chefen for justitsdepartementet og 2, der formentlig må være lægfolk, og som betegnes som henholdsvis „Stortingsmann, gaardbruger“ og en kvinde, „stortingsrepresentant, fullmektig“.

I Sverige er der 6 medlemmer, heraf 3 kvinder. Der er en højesteretsdommer, en advokat, chefen for det svenske lovkontor samt 3 riksdagsmedlemmer, nemlig en kvindelig redaktør, en parcellist og en kvinde uden stillingsbetegnelse.

Dette giver jo et tankevækkende billede af en ganske anden alsidighed også med hensyn til kvindelig deltagelse i det grundlæggende arbejde med arvelovsproblemerne end den, vort eget, meget snævre justitsministerielle specialistudvalg på de 3 — jeg gentager: endog særdeles højagtede jurister — er i besiddelse af. Medens det danske udvalg er besat af justitsministeren og i realiteten besat med ministeriets egne embedsmænd, har jeg indtryk af, at i hvert fald de norske og svenske udvalg er nedsat af eller i hvert fald mere eller mindre præget af de folkevalgte forsamlinger. En sådan forskel i sammensætningen er i sig selv efter min mening uheldig og særlig påfaldende i betragtning af, at udgangspunktet for hele arbejdet jo i denne omgang netop har haft et vist fælles nordisk præg.

Men bortset herfra forekommer den danske, man kan måske sige fremgangsmåde, principielt uheldig både ud fra en saglig og ud fra en demokratisk betragtning. Det er det lovgivende folketing, som skal bygge på et sådant udvalgs arbejde, hvis opgave derfor først og fremmest må være at danne det bedst mulige grundlag for lovgiverarbejdet. Hvad ville da være rimeligere, end at folketinget havde direkte indflydelse på udvalgets sammensætning og måske oven i købet som i Sverige og Norge var repræsenteret heri?

Lad mig ikke undlade at nævne, at med hensyn til skifteretspraktikeres deltagelse i det ministerielle udvalgs arbejde er jeg opmærksom på, at dommer Niels Harbou, Frederiksberg birk, har været tilkaldt,

men kun på et enkelt, meget specielt, omend særdeles vigtigt område, der omfatter reglerne om uskiftet bo og ændringerne i skifte-loven.

Jeg har også set af udvalgsbetænkningen, at man har indhentet oplysninger fra skifteretterne om enkelte specielle spørgsmål, særlig spørgsmålet om at forlade de nugældende regler om en arveladers ret til ensidigt at bestemme, at særlige forstrækninger, som han har ydet en arving uden samtidig aftale om, at de skal betragtes som egentligt arveforskud, skal afkortes i arven. Af skifteretternes svar fremgår det, at det er en ret udbredt opfattelse, at de nugældende regler bør opretholdes. Således svarer Københavns byret, at man

„ville i og for sig finde det mindre heldigt, om den hittidige adgang til ensidigt at bestemme afkortning bortfaldt“.

Samme betæneligheder har højesteretsdommer Trolle givet udtryk for, og der er efter min mening også meget, der taler for at dele denne betænelighed.

Det er nu ikke for netop at plukke enkelte bestemmelser ud, at jeg nævner disse, men fordi det kan vække nogen undren at se, at når man nu fra et så snævert udvalgs side på et enkelt punkt søger at skaffe sig en bredere basis for en standpunkttagen, da foretrækker man, som udvalget og den højtærede justitsminister har gjort det, stort set at se bort fra de svar, der er afgivet, ved at foreslå at ophæve en gammel indarbejdet regel, som mange skifteretter mener bør bevares.

Men hvad der måske kan give anledning til endnu større undren, er, at man tilsyneladende ikke — jeg har i hvert fald intet fundet herom — generelt har søgt at indhente oplysninger og udtryk for opfattelserne hos den kreds af arveretspraktikere, som vel i særlig grad må have fingeren på pulsen, fordi de i det daglige har at gøre med arveladerne, medens de endnu er i live, nemlig advokaterne. Det må vel antages, at advokaterne gennem deres rådgivende virksomhed ved oprettelse af testamenter og gennem deres behandling af klienternes øvrige forhold, må have en betydelig erfaring for, hvorledes mange af disse forhold rundt om i befolkningen anskues. Af kommissionsbetænkningen fra 1941 fremgår, at man dengang havde ud-